

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab exordio Imperij Arcadij & Honorij Augustorum, Anno Domini
CCC. XCV. perueniens vsque ad CCCC. XL. continet annos XLV. ita
dispositus, vt commodè sextus tomus à S. Leone Magno Pontifice Maximo
inchoetur

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 409. Innocentii Pap. Annus 8. Honor. 15. Theod. 2.
Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14566

sanctus Hieronymus, quam ante plures annos ex hac vita emigrare, cieulam S. Hieronymi testificatione didicimus. Quae autem acciderint, cum hi quos hoc anno ab Urbe dismisus recessisse, in Africam traiecerint, sequenti anno pro ratione temporis dicti fumus. Sed hic Palladium corrige, dum ait Melania filium valde inuenem comitatum esse, ne quiscentem Melaniam in Siciliam visequeamur, quomodo valde iutem, cum consecrante annos circiter quadriginta Melaniam Seniorem viduam esse reliquam est vel quonodo in Siciliam viseam canimus coniunctus, qui cum illis nautagauit in Africam, ubi de defunctis est id constat ex litteris Augustini, atque Paulini, de quibus anno sequenti dicti fumus: ex quibus longe verior de rebus gestis Melania ac Piniani & sociorum hitorum accipitur, quam ex Palladio, qui nullam penitus de Africa habuit mentionem, quo hos omnes anno sequenti esse profectos liquet, atque ibi diutius commoratos.

I E S V C H R I S T I

Annus 409.

INNOCENTII PAP. HONORIS.
Annus 8. THEOD. 2. IMP.

L Q VADRINGENTESIMVS NONVS Domini annus
Confulari Honorij octauo & Theodosii tertio inchoatur, quo ab Alarico Gothorum Rege Roma obdicitur, ac qui enim Stilichoni addictissimus erat, cuius & occultis & interdictis etiam manifestis studiis fovebatur, ob necem eius & ipsi fauencium magistratum nonnihil comotus in Imperatorem, exercitus in Vrbem mouit, quam diu ante sitidat. Cum interea Eucherius filius Stilichonis detenus captiuis ab Alarico arce Terentio eunuchs mandato Honorij interficiatur: itemque Thermania eiusdem Stilichonis filia, vxor Honorij post Mariam, restituit Serene matri Roma agenti. Horum vero Eucherij interfectorum prior tradidit cubiculū praefecturam, posterius vero proximum locū idem Imperator tribuit. Quam iusto Dei iudicio, vindicet Imperatoris gladio, Eucherius occisus sit, prater eas quae superius dicta sunt, accepte ex his, que Orolfus ait b: Orosius est & Eucherius, qui ad consilandum sibi fauente Paganorum, restituente templorum, & evanescere Ecclesiarum imbuturorum se regni primordia ministratur, haec Orolfus. Sed & illud accedit ab oblatum intermissionem Stilichonis propinquorum, quod Serena eius coiux, Theodosi quondam foror, ex Senatus consule subter interfici, adhinc Placidia Honorij Auguli germanae, & ministrum praetextu, quod in suspicionem adducta esset, eius nutu barbaros ab Urbis obdictionem se contulit serenam nimis Senatoribus, postquam Serena foret in mediis sublata, illos pariter solutores obdictionem, ablata spe de prodicione Urbis ab ipso parata. Sic igitur, laqueo farcta certe, Serena perempta est; sed Alaricus tamen minime ab Urbis obdictione difessit. Deditis autem metras Serenam poenas, quod codem, quo Stilicho infano ardens amore creandi filii Imperatoris, eadem cum illo iusteret Imperio fratrii infidias, omnes affirmatis, licet Zosimus Ethnicus ad istam munimis vindictam Scenen nemem accommoderet, id scilicet passim esse, quod aliquando est Rhex simulacri collo mundum pretiosum abstulisset, siueque ceruici colligasset; de quibus nos superius suo loco.

Cum autem obdicio arctior perduraret, fame pestilens populo Romano vexato, interclusis omnibus commerciis, vi adacti sunt Romani intus obelli, ut auro pacem redimerent quererant: factumque tandem, ut perfolitas quinque mille libris auri, & trices mille libris argenti, quater mille tunics sericis, ter mille pellibus eccociis, piperi pondere, quod termille libras aquacet, Alaricus his acceptus, abscesserit. Porro quod aranum esset exhaustus,

stium, & priuatorum opes haud in promptu essent ad dicam summam praescriptam auri & argenti perficiendam, detrectum est spoliari deorum simulacra auro & gemmis, quibus recentes fuerant exornata. Deplora hanc scribens Zosimus, vbiat e: Quid deerat ad confundendum praestitum aurum numerum, mundo superpere flatuerant, quo erat exornata deorum simulacea: quod seni nihil aliud significabat, quam simulacea sacri ritibus atque ceremoniis dedicata, manu quoque decori exornata, properata quid Urbis felicitatem perpetuam conservarent, ita ipso ceremoniali nonnihil obstat, effigiam prestat, & inserviat. Quid denique causas, que renderent ad Urbis interitum, portaret vndeque concurre: non ornamenta dant necesse sive simulacula ademere, verum etiam nonnulla auro & argento facta simulacea: quoniam et in numero fortitudinis quoque simulacrum, quam Romani Virtutem cant, quo sane corrumpit, quicquid fortitudinis atque virtutis apud Romanos superabat, extollit finitudo quod ex eo tempore futurum homines relou diuinus & ritibus parvus exerciti pradixerunt: haec Zosimus in Christianorum inuidia exaggerans, qua in idololatratarum obficiatissimam pertinaciam fuerat concertenda.

Tu vero lector, quam iusto & aequa lance libato diuinio iudicio id acciderit in mente mea reuoca. Quid enim profuit Christianorum Imp. functionibus, & tare promulgatis editis, iteratisque cerebro recensips, claudit templas, aspergunt, atque simulacea confingit, rufa fuisse: cum tamē omnibus his contemptis, ac pro nihilo habitis, tamē abfuit, ut a simulacrum cultu le abstinerent, quod per fractis idolis, alia pretiosiora sufficerent, atq; omni generi ornamentorum nobilitatibus, insuper & ipsa deorum simulacula haberent auro & argento confusa: Quorum obdurate ad impietatem mentis non est opus elongi petita exempla accertere. Nam anti ferme quam edictum, antiquatus fuit ciuidem Imperatoris edictum, & inefficax profus reddimus, quod anno superiori (vt vidimus) ad Theodorum dicitur, Praetorium datum est XVII. Kalendas Decembres, quo iubebantur annos a templis deorum afferri, simulacea contuelli, deltriri atque Filoque ipsa adfibrari templaque omnia, fauente Gentilibus Eucherio, derisa atque delusa, catique penitus reddita sunt.

At non est humaharium virium, diuinitum confilium irrum reddere, & imperium curare, vel Deum filii, & diuina decreta eludi posse, putare. Ut cum ad hoc Christus Dominus noster veniret in mundum, vt dissolueret opera diabolice, & quod a facis variibus crebris fuerat decentatum, idolatriam penitus aboleret, credidit Dei confilium posse confidit: Quid, togo, cum Romanis idolorum cultibus faciendum nis, vt inimihi licet diuina obtemperant voluntatis, qui iam Imperatoris edicta contemplabant: nisi eo necessitatis illos adigere, vt barbaris coarctati, ipsi præstarent, quod rogati vel infia Christiane Principibus ac diuinae legis Antitribus facere contempserint: Quam par fuit, vt qui Christianis Imperatoribus parere renuissent, cogenerent à Regibus barbarisque iulla expellere & implire: vt plane quicquid recte mentis obtutu ita considerans, perficie illud intelligat, ad hos barbaros immixtos in Vrbem vindices, vt alius fixam radibus idolatriam funditus extirparentinde factum (quod dictum est superius) vt non fuerit Deos alios barbaros, quam Christianos, ita perficere, obtutus diuino miraculo Khadagaylo deorum cultore, qui, huius Vrbem aditus sibi patuisset abdito Christiano nomine, deorum tantummodo cultum in eam penitus refutare, iam in animum induxit.

Sed & illud expende: quanta Dei prouidentia factum fit, ne in odium & inuidiam Catholicæ fidei verteretur clades Urbis, cum non per Catholicos proisque Fideles id patrari voluerit, sed per barbaros & impios Christianos, eodemque reiectis & a communicatione Fideibus discessos perfidos Arianos, qui a Deo ad hoc delecti sunt, vt que fuit voluntatis essent, couictores parentes Principis, excquerentur. Quibus fate aptari ure potuit, quod olim Dominus aduersus idololatrias exprobrit per Hieremiam firmiter fuerat.

e Zofib. 5.
COLLATA
DISS ORNA
MENTA
SUBLATI

III.
DEI CONS
LIVM DE
BARBARIS
IN VRBEM
IMMISSIS:

dL 49 de Pa
ga. C. Theo.

IV.
el Ioann. 5.
IN GESTI
LITATIS
EXCIDI
VMVRB
O NDERI
ET CAPI
PERMISSA

V.
IVSTA
DEI DIS-
PENSA-
TIO IN
PLECTEN-
DIS ROMA
NIS:
Hier. 25.

fuerat communatus : Misit Dominus ad vos omnes seruos suis Prophetas, consurgentes de loculo, mittere que & non audiretis, nec inclinatus aures vestras, vt audiaretis, cum diceret : Regnatum vngnatiq[ue] i[us]ta sua misera : & nolite re post deos alienos, vt seruiti eu & adoratis eos. Propterea h[ab]et dicit Dominus exercituum: Pro eo quod non audiretis verba mea: Ecce ego mittam & affligerem uniuersitas cogitationes Aquilonis (aut Dominus) & Nabachodonosor Regem Babylonis seruorum meorum & adducam eos super terram istam. & Quanta eniam diuini nominis ignominia, in vrbe illa, vbi Princeps Apostolorum vna cu[us] Euangeliu[m] sanguine effusus est, & delitacu[m] idolatrie cau[m] innumeris myriades martyrum vitam pariter profundit, vbi & tot tanquam miracula edita essent, tot sanctissimi Vrbis Episcopi documenta, & innumera faneorum agmina tot facultus coauiscent : Ibi adhuc sub Christi misericordiis abominationem illam idolatrie cultus vigere, & amplissimi horibus frequentari : Frustra igitur fuggillat Zofimus, siue Ethnici, ob cladem Vrbis Honori Imp. ignauiam: cum Deus diu toleratum Romanorum idolatriam impietatem vltur, iuxta Iustitiam & vaticinium summittat populi in Principes. At non hic ille Honorus, qui cundem Alaricu[m] gloria vicit apud Pollentiam vicit, qui nec in columnis aufugiet, nisi (quod fuit in ore multorum) Stilicho viam ad fugam aperuit? An non idem hic est Honorus illius, qui ante Gildonem tremendum in Africa tyrannum longe inferiorib[us] copiis expugnauit? Et quis aliis ab Honorio, qui haud pridem inundante innumeris barbarorum copiis Rhadagaylum in montibus Feulani absque cede fuerit obtinuit? pratermittimus alia ab eo proelia per duces suos, vii solebant, feliciter gesta, vt plane manus tangere licet, ad Gentilium delendam penitus idolatriam omnia ista D[e] & V[er]o eis summo conitio operatum.

Sed illata[us] a Zofimo illam etiam calumniam in Romanum Pontificem Innocentium refellimus, quam h[ab]uit pinxit coloribus, cum agi de tempore Vrbis obsidionis b: Dom (inquit) has ipsas cum expendant, Pompeianus Prefectus urbis forte in quodam incideat, qui Romanus est Tufia venient, & oppidum quoddam siebat, cui nomine Nevia periclitavit, se liberasse, perque precia ad nomen facta, & cultum patris more proficit, exortis ingentibus tonitruis atque sagittis, hostes suis iam innumeris abegit. Cum his colluctatu[m] quaecunque de disciplina facrorum essent exigenda, percamiliatu[m] est. Et quoniam ad animos accedebat ei, quae tunc inuidauerat opinio: quod tu[us] id pergeret, quod in votu habebat, omnia cum Vrbi Episcopo communicatis erat Innocentius, qui quidem opinionis sue salutem Vrbis anteponebat, clam permisit eis, vt facerent quaecunque facerent. Cum illi non aliae hec Vrbi conducta dicerent, nisi publica confusa sacrificia fierent: Senatus in Capitolum ascenderet, atque tuus ibi, cum in foris Vrbis pars pergitte, nemo particeps esse in situ patrio more ritus augiis fuisse hominibus illis & Tufia videatur, ad demundandum omni studio barbarum se converterebant haec Zofimus, qui cum factu esse affirmet, vt Senatus tum in Capitolo, tum etiam in foris Vrbis sacrificijs peragens, nihil ex lenitate, exstremum quo sperabat, fuerit consecutus: erubescens ipse Zofimus infimitatem deorum fateri, exculpat illos ex eo, quod nemo ausus fuerat participare de sacrificiis, ac proprieate irrita reddita, atrupices iussi essent in Tufiam redire, fugillans inter haec Innocentium Romanum Pontificem nota impictatis, quod secreta facta permitterit.

Porro eadem historiorum describens Sozomenus, quem ac Zofimus Graecus scriptor, & ipse sui temporis res profecetus, licet facta Nonnianus esset, & adoratus Innocentius, quod primus omnium (vt tradit Socrates e) Nonnianos cieceret ab Urbe, non nihil commotus, tamen dum exae[m] eadem obsidionem enarrat, & de Innocentio mentionem habet, nequicquam huiusmodi, quod Zofimus obicit, accidit referit. Sed ipsum andiamus, rem altera atque Zofimus, fideliter enarrantem d: Cum autem (inquit) diuina ex eius obsidio, & pessimis famis Vrbem affigerent, atque irrerent, & ui muler, ac maxime quoq[ue] ut natione barbarerant, ad Alaricam transfigerent: necessariam uide atque in Senatu aliud Parvum erat, vt & in Capitolo & in reli-

quis templis sacrificaretur. Nam Tu[us] quidam ad hoc accedit ab Vrbi Praefecto, promiserat se fulminibus ac tonitruis abactus esse barbaros & gloriam autem enim ab eis huiusmodi supplicem efficiunt in conseruationem Larina ciuitatis Tu[us]is, quam Alaricus diu Romanum contendenter, pratergrediens non capescit. Ceterum istorum nullum fusse profuturum vident, enetus ipse declarant. Haec de his Sozomenus: que autem de Innocentio habet, paulo post dicti summis. Verum tantum abfuit, vt Innocentius anno[do] Gentilibus eu[m]fodi felix admisit, quod cum innocentissimus esset, ne periret cum noxijs, tanquam Loth & Sodomis subtractus fuit: quando vero id acciderit, & qua occasione, suo loco dicemus.

Sed quid in huiusmodi genus hominum Romae agerunt, anni huius principis nempe mensis Februario, Honorus Imperator statuerit, hic reddamus Cecilianum enim Prefectum Praetorio ita rescripsi: Mathematicus, nisi parati sint, codicibus erroris propriis sub oculis Episcoporum incedio concrescam, Catholicis religionis cultu fidem tradere, nam quod ad errorum præteritum reduci: non solam vrbem Roma, sed etiam omnibus ciuitatibus pelli decessimus. Quod si hoc non fecerint, & contra clementiam nostram & fidem in insufficiunt, deputacionis panam accipiant. Dat. VIII. Id Feb. Rauen. Honoro v[er]a, & Theodosio tertium AA. Cos. Attantum abfuit, vt qui Rome erant malis attributis natu[re]s operantes, expellerentur, & vetiam ex Tufia vocarentur malefici, qui elementa turbare posse crederent. Ex quibus intelligere valens, obstinatos plane fusile Gentilium animos, qui cum tot leib[us] superius recitatis ab eiusmodi excantacionibus magis renoverentur, & quamplurimi nobili sub Valentianino Seniore ciu[m] modi facinus capite lucerint, nihil omnus istud magis magisque fusile reperiuntur addicitionibus fame iustitia in le Dei vindictam concitat[ur], quam & experit vel iniuri coacti sunt.

Sed ipse Alaricus de his etiam, cum Vrbem obsideret, fidem fecit, nimurum se nimine impelle[n]te, no[n]leniente licet & iniuriam ad interium Vrbis ferri. Audi ergo Sozomenus illa affectu ferentem p[ro]p[ter]e: Ferut itaque (inquit) probus aliquis monachus ex his, qui in Italia erant, Romanum cum se[nti]llatione profectus Alarico consuluisse, vt Vrbi parceret, ne se[nti]llationem malorum anchorum conficeretur. Cui & Alaricu[m] respondere dicitur, se non volentem hoc tentare, sed esse quendam, qui se obtundendo veget, ac precipiat, vt Romanam eretas. haec Sozomenus, cedemus, Socrates h[ab]et. At nec id quidem reces sed multos antea nos idipsum agitasse animo, & conatus omnibus perficere studuisse, que sunt ex Claudiano superius recitata demonstrant. Sed quid post haec acciderit, videamus.

Licit autem obsidionem redemptam auto soluisse Alaricus, hand tamen pacem cum Honorio facilius est, impedimento namque fuerit, primum (vt Zofimus iurat) quod Imperator nec obsides dedidit, nec poli[ur]tis omnibus fansecidet. Sed & alias poftea adiecit Alaricu[m] conditio[n]es, quas paulo post recensebimus. Cum inter hec a Senatu pro pace inter Alaricu[m] & Honoriū fonsciata legati missi sunt Cecilius, Attalus, & Maximianus. Sedre infecta, rursum ali legati mitruntur cum quibus (inquit Zofimus) & Romanus Antif[er]i proficiebantur. Diuino quidem consilio factum tradit Orosius, vt hic Innocentius subducatur et venturo Vrbis excidiatur enim k[on]s[ider]it quoque quo magis illa Vrbis irruptione indignatione Desiderata, quam hosti[us] fortitudine probaret, vt beatu[m] Innocentius Romana Ecclesia Episcopus, tanquam iussu Loth sub traditio[n]e Sodomi, occulta a praesidentia Desiderii Ravennam tunc posuisse peccatoru populi non videtur excidium. haec Orosius. Meminuit & huiusc legationis Innocentij Papie quoq[ue] Sozomenus.

Inter haec autem accedit est Alaricus literis Honori Imperatori Arminium, pro foderi lanceando, locum accommodatum. Propositae sunt ab Alarico pacis conditiones huiusmodi: Zolimo recitare: Ut in annos singulos aui certa summa datur, & annona mensura quedam impeditaretur: Neque ipse cum suis omnibus utramque Venetiam & Noticias & Dalmatiam incoleret. Additum-

e Orof. lib.
cap. 39.

VIII.
HONO-
RIS EX-
AGITAT
MATHE-
MATICOS.
fl. 112. de ma-
tef. C. T[er]ra. qd. in
I. 10. de p[ro]p[ter]e
an[ti]p[re]ce.

IX.
ALARIC
CVS IM-
PLVSIA
NYMINE
AD CLA-
DEM VR-
BIS.
fl. 52. qd. in
I. 10. de p[ro]p[ter]e
an[ti]p[re]ce.
cap. 32.

X.

I. Zof. lib.
cap. 39.

AGITVR
DE PACE
INTER
ALARIC
CRMET
HONO-
RIVM.
fl. 112. de
Orosi lib.
cap. 39.

I. Sez. em. lib.
cap. 39.

XI.

DE POSIS-
RIORYA-
BISCEP-
TIONE.

que litteris Iouii hæc traçantur, vt Alaricus vtriusque militie copiis Honori Imperatoris dux preficeretur. Respondente autem Honori per litteras ad Iouinum, numquam acquietatum, vt Romani exercitus Alaricus sumeret prefecturam: cum imprudentia Iouii id resculset Alaricus, ita percutias, barbaroque furore auctus, ad Vrbis obdictionem suos iterum fellitatem nullic. Verus inquit Zofonis & Alaricu, quod suscepit aduersus Romanam expeditionem unius pannus. Episcopos urbium ablegabat, qui simul & legatos suos congerentes, & ambo Honori essent, ne capo sua finiteret eam Vrbem, que iam a pluribus quam milie annis magne pars Orbis imperatur, barbare saevitiam dedit, nec tantu misericordia mites hostili flammis deterrit, sed potius moderatus admodum condonatam pacem compeneret. Ceterum quod magistratus iurarent, nonquam le de incunda cum Alarico pace actores, ad quod ipsum infuriantur Imperatores quoque adegit, dum paulo ante Alaricus resculserit: re infecta Episcopi redire. Cum Alaricus exceptum ter Romanis verius prosecutus, Vrbem secunda cinxit obdictione: ita namque pluribus Zolimus & atque Sozomenus r. Hoc est illa obdictione, de qua laudis Hieronymus ad Principem Proceribat his verbis. A: Territoria de occidente rumor affectus, obfideri Romanos, & auro saltem cumum regam, spoliato que rufus circumdari, vt post fulguratio vitam quoque perderent, faciunt. Quæ autem post hoc fecuta sunt, nunc sequuntur dicimus.

XII. Factum quidem esse videtur, vt Honorus ab aliis præto confuso decepitur, nonnulla perpetrat egerit: nam qui ad magnificatam illum primarium cœixerat Olympiū ad eum pium virum, de quo plura superius diximus ex Augustino, cundem in ordinem ab eius aduersariis perfidus redigit, qui se contulit in Dalmatiā. Insipitudo adiicit, vt latam legem, ne qui Gentiles essent, militare cingulo honestarentur: quo Genuitidem quendam dacem barbarum, qui à causa militari aderat, ad militiam retinacere, legem illam abrogauit: omnibusque simul Ethnici ad militiam, antiquatam lege, viam aperuit, innatis licet, vt Zolimus ipsi relatur. Sed & id quidem Dei voluntate peractum est, ne duci Christifano inuidie veteretur, si lab ipso Vrbem capi contigisse, neque produxit & coniunctam cum barbaris citidem Christianis initia dux Christianus argu à Gentilibus posset. Ceterum in reliquo Honorus Imperator inter tot tantas que perturbationes confitimus, Catholicæ Ecclesiæ necessitatibus consulere minime prætermisit. Nam aduersus Donatistas, Paganos, Iudeos, & Calicos, contentientes ins. quas suoper anno promulgasse vidimus, edidit functiones: fed & de expediendi quam cœlissime Ecclesiæ causis rescripsit ad Iouinum. Itemque pro carcere maxime pium promulgavit editum b: nempe, vt omnibus Dominicis diebus Iudices sub fida custodia de carcerebus teos educerent, vtque eis à Christianis laici vel fæceroibus substantia prætereret, & ad balnum prædictis diebus sub fida custodia, religionis contemplatione, ducerentur: qui vero Iudices haec implere neglexissent, penam percursum atri tributum libatim, fuzi quidam Imperator hoc anno fanciuit, Rauennæ cum esset, VIII Kalend. Februarii. Sed & in fine anni huius de captiuis ita ad Theodorum PP. rescripsit:

Christianos proximorum locorum volumus soli audinem gerere, vt Romanos captiuos, qui rueri sicutur, nemo tenet, nemo iniurias, aut dannos afficit. Dat. III. id. Decembri, Honor. VII. & Theodosio III. A.A. Conf. Adeo namque viluisse videbatur nomen Romanum, & nomen barbaricum inuulsum, vt pro illorum libertate vindicanda oportuerit confirmare vindices Christianos. At de fanciis hoc anno ab Honori legibus haec tenus. Sanè quidem admiratione dignum est, vt Honorus in tot tantisque perturbationibus constitutus, ad haec decennenda animum appliceret: unde plane appears ex S. Hieronymi sententia, non eius peccatis ei gentibus, sed Gentilium obtutu perfidia seditan. Vt enim barbaris.

Porro cum obdictione Vrbis fama pernasceret Orientem, audiuit ita sanctus Hieronymus &, dum haberet pre-

manibus Iaiam commentariis illustringendum. Etenim in decimertit libri præfatione ad Eustochium hæc habet: *Hoc mihi in 15*ta* pelgo nauiganti accidere video: dum enim inof- fensio confusa vel tenditur, & seorsim nautarum manus fulsis aquoris campus carina delobitur, subito clangeris tia bo consurgens, tanta vndarum mortua & californi inter se fluctuant fragore re- sonante, paucis amicorum corda perturbit; vt diceret cogentur l: Magister saluos nos fac, perimus. Quanobrem Eustochium in toto orbe terrarum vniuersitatis & virginitatis exemplum, non sicut pupilla oculi cuius, clamaque in corde me: Abba Pater & cum Psalista loquere n: Exorge, quonsique dormis Domine? &c. Hoc plane ipsum signale tempora, tempora ab i- plo numerata contentum, dum in eodem in Iaiam commentario, agens de admirabilitate illa Iaiae ostēlavitione, hec ait o: De hac visione, gote annos circiter triginta, cum officiis Constantinopolis, & apud virum elegansissimum Gregorium Nazarenum, tum emendam urbis Episcopum, sanctaram Scripturam studia eruditus, forme brevem dictasse subtilissimumque tracta- tum, &c.*

HIERONY-
MVS VRBIS
PERICVL
AVDIT,
ATQVE
TERRE-
TVR.
I Matt. 3.
m Rom. 2.
n P. ad. 43.

o Hieron.
in Ia. 1. 3.

XV.
p Hieron.
pref. in Ia.

q Hieron.
in Basile.
ab. 1. c. 2.
S. HIERO-
NYMVS CA-
LVMNIAM
PASSVS OB-
GERMA-
NAM IN
DANIELIS
LOCVMIN-
TERPRE-
TATIO-
NEM.
r Hieron.
in Ia. lib. 11.
pref.
APPPOSITE
S. HIERO-
NYMVS DE
ROMIM-
PERIUM-
BECILLI-
TATE.

s Hieron.
in Ia. ab. 10.
pref.

XVI.

t Pallad. in
Lancas. c. 9.
PINIANVS
CVM SVIS
VENIT IN
AFRICAM.
v Augst.
epi. 227.

z Epist. 2. 1.

cunt at. Cuiusvis autem, in qua versabuntur, appellabatur Tagisla, in qua erat sacerdotum templo & sacerdos dicens peritum, & qui oratione multo poterat inducere ad faltem, nomine Alypius: cum quo versantes, faciat meditacionem eloqua. Tempore vero, in quo agebat Alypius, admodum munificus & amicus ornamenti & lucis geminis & plurimi ducit agororum protentibus. Ab eis quoq; sunt adiudicata duo monasteria, quoniam satis dedit opum atque prouidentium, quorum alterum quidem habebat chorion virorum numeru elongatum, alterum autem habebat virginem, que erant numero centum & triconta, hanc de collatis Ecclesiis Lagastenii a Pintano munib;.

Placuit autem Pinianus vna cum Melania Hippone proficiad in iussum fundum sanctum Augustinum ibi agentem Episcopum. Comitatus est eos Alypius: qui & timenter Pinianum, ne cogiceret ab Augustino presbyter ordinari, nunquam id cœterunt fore, secutum reddidit: nam de ea re fidem Augustini id prominentis accepserat. Accidit namq; confluens (quod & superius, de Paulino cum egimus, dixi) meminimus ut cum aliquis religione insignis catenis emineret Christianis, si licet coniugatus esset, solvere in terribus in Ecclesiis a Fidelibus rapi, & tradis Episcopo ordinandus, coniuge quoque pati cum vivo voto continentium proflente: ut inter alia, quod de Paulino atque Tharais tractat, enarratum exemplum ostendit. Pinianus itaque id fortasse subdoratus, retardabat accessum, sed Alypius promissione securus Hippone ad cunctum S. Augustinum se contulit. Vbi cum esset, atq; id malius expellatur, fūctum est, ut dum Synaxis in Ecclesia haberetur, antequam catechumeni ex more dimitterentur, fidelis populus factio impetu, Pinianum ne effugeret obcederunt, postulantes eum ordinari debet presbyterum. Quae res Alypius fidei suorum diu dulciter, i-pieq; Pinianus & Albina focus id perindigno tulerunt animo, id totum ex sententiis Augustini factum existimantes: quamobrem non nihil in cum idem commoti sunt, atq; in primis Alypius. Quomodo autem res se habuerunt, fāctus Augustinus datis ad eos litteris, cum statim recessisset Hippone, Tagalitanique reveri essent, significavit, cum se excusauit, atq; nihil le conficio factum pluribus declarauit.

Scribens enim ad Albinam Piniani forum, quam tamen appellare cōsuevit eius matrem, ad sui defensionem, proximam fatis dedit epistolam b; eius querelis & fulpicionibus male conceptis in omnibus satisfaciens, cum in hac verba exorditur:

Dolorum animi tui, quem te scribi explicare non posse, consolari cōspicui, non angere, ut si fieri potelli. Sicutum sufficiens tuus, non ut ei quoq; nostrarū canitati facilius credantur, ut tuus & Deo cōscium amplus pertinebas. Sante fratris noster, filio tuo Piniano nullus ab Hippone vel mortua metu ingessus est, etiamq; sorte nō pote aliudq; tinxit. Nam & nos metuchamus, ne ab aliquibus perdatis, qui sepe multitudinem occulta confabulatione inveniunt, in vulneri propterpetre adiungunt, occasione festiū inueniunt, quam velut in sua indagatione concitare. Sed sicut postea auctor potuisse, nihil tale a quoq; canitati siccum est, ut molitus: sed vere in seorem meam Alypius nullus contumeliosus & indigna clamabant: a quoq; non inveniuntur velim per illas orationes mereantur absolti. Nec autem post primos eorum clamores, cum eu dixissent de illo inuitu non ordinanda, quia iam promissio detinetur, atq; adiungentes, quod si fide violata, illam habereat presbyterum, me Episcopum non habent: ad nostra subficta, relata tua dat, redieram. Tunc illi aliquantulum imponerat mea responsione conditati atque iubari, velut flaminū vento paulatim pressa, deinde cōsperant multo adiungit exērca-
-zationes fieri posse, ut vel nubi extorqueretur illud non ferari, promissum, vel nre tenete pronosticū fidei, ab alio Episcopo ordinarerat. Dicebam ego quibus poterant, qui ad nos in apudēmō invocatores & grauiores accedent: Nec a promissi fide me posse demoveri, nec ab alio Episcopo in Ecclesiis nibi redita, nisi me interrogatae aspergimur, posse ordinari. Quod si permittentem, a nō nihilominus denarem. Addebat etiam, nihil eos velle, si ordinari inuitus, nisi vi ordinatus abscederet. Illi hoc posse fieri non credeant.

Multitudo vero p̄ gradibus constituta, borondo & perse-

rante, clamorum frenum, in eadem volvante persilens, incutens annū confusum, faciebat. Tunc illa in stratum meum (Alypium icilicet) indigne clamabant: tunc a nobis gravans & timebant. Sed quoniam tanto mox populi & tanta perturbatione Ecclesia permaneuerat, nec aliud confitipatione illi dissenserat, nisi cum invitauit ordinare non posset: nec sic tamen adductus sum, quia & hoc promisi, etiam non me suscepit facturam. Ut aliud ei de suscepione presbyteri staderem. Quod si persuaderet postulasse, non iam ordinaret inuitus. Seruauit utrumque promissum fidem, non solum illis, quoniam tam populi patefecerat, utrum etiam illis, in qua vno resipue, quantum ad homines attinet, deinceps. Seruauit, inquit, fidem, quoniam promissione, non inveniens in tanto periculo: quod licet falso, scit posse, competrere, metuatur, omnibus tamen, si quid esset, communiter impendebat, & etiam metu ipse communis, si per Ecclesiam, in qua etiam, maxime metuere obsecrare cogitabat. Sed metuendum fuit, ne magis, ne abente, tali aliud facerent & venientia minor & dolor adiungentur. Deinde si cum fratre Alypius discederet per populum confitipatione, caudam fuit, ne quoniam in eum manum mutare auderet. Si autem sine illo, que frons est exscitationis, si quid ei fortassis accideret, & videberet eum pro parte destruere, vi ferenti populo ti adiudaret?

Inter hos ejus mes, gravemque mortem & usque confusum re-
firantem: Ecce repente atque inopinata sanctus filius nostrus Pinia-
nus mitra ad me seruum Det, qui misi diceret, cum & vobis populo in-
rate, quid si ejus ordinatus inuitus, ex Africa discederet, omnino cre-
do exstimenti eos, quandoquidem peier non posset, non tam vite
ruris infelixus perfidem clamaturos, ad expellendum his homi-
num, quem taliter habere debemus vicinum. Mildi autem,
qua videtur rebemtorem eorum dolorem post hanc iterationem
fuisse merundum, apud me tacebat habens: & quia simile petiverat,
ut ad eum venire, non diffidi. Cum mihi diceret hoc ipsius, con-
tinuo & illud adiungit eidem iteratione, quod mihi, domi ad eum per-
go, per alium dei seruum mandauerat, de praetexta factis fia, si clericis sarcinam volenti nullus imponebat, nimisrum non dif-
ficiuntur Hippone, fit sic liber absque nexu clericis eius finirentur.

Hic ego in tantis angustiis, quasi ante respirante, recreatu, ni-
bul ei respondi: sed ad fratrem Alypium gradua concitatio perse-
ciebat quid dixerit, deinde vos poscas abienda: Hinc me (magis) nemo
confidat. Quo audito, ad populum tumultuantem perrex: fa-
cile silenter, quid promissio esset, cum promissione etiam iterationis
aperuit. Illi vero, qui solam cum presbyterum cogitabant atque cu-
pabant, non ita, ut probabant, quod oblatione fuerat, accepserunt: sed
inter se aliquantulum suspicentes, petierunt, ut adduceret eadem
promissione atque iteratione, ut si quando illa adiungenda cler-
icatum concentre planaret, non nisi in ipsa Hippensi Ecclesia con-
sentiret. Rētulit ad eum: sine dubitatione aufer. Recurrerunt il-
le: letat facta & mox iteratione pollicantur populo poscerent. Re-
turni ad fidem nostrum Pinianum, eumque inueni flentem, quibus
nam verba comprehendendi posset illi cum iteratione promissa, propter
necessitates irruentes, quae poscent eum, ut abcederet, cogite. Simul
etiam quid timeret: ostendit, sic quid irruerit boſtis incurſus, qui
est dicitur via ruris. Volebat addi sancta Melania & actio
morbida cautionem, sed illius responsione reprehensa est. Ego autem
dixi, quem ab illa & non contemnendam casum necessitatibus in-
flegam, quae cives etiam emigare compellent: sed bac populo de-
seruent, timendum esse, ne male nos omnes videtur: si autem sub-
necessitate nomine fuerit exsuffatio, nos nichil fraudulentum an necessi-
tatem pateremus.

Placuit tamen, ut de hac re populi animum experimatur: &
nihil aliud, quem quod patuerantur, invenimus. Nam consue-
verat a diacono recitarentur, & omnia placuerint: vobis nomen in-
terposita ne ceſitatu noſonate: continuo reclamatum est, promissio
que discepit, tumultus recrudeſcere, & nihil aliud: quem fraude
fecerat agi populo exſuffit. Quod cum sanctus filius nostrus Pinia-
nus valde, iugis mali audierit, nonne necessitatibus, ratiōne, ad lati-
tiam populus remeauit. Et cum laſtardinem exſuffit: sive mo ad
plegorū accederet noluit: sonum acceptum. Dixit ei, que a diacono
andata erat, se mandasse, se intrasse, caput se effe salutem, conti-
nuo: omnia in tenore, quo dilatuerat, proſecutus est. Responſum
est: Dic gratias. Et peritum, ut rotum scriptum ſubſcriberetur. Di-
misiſimus catechumenos, continuo, scriptum ſubſcripſit. Deinde per-
cepimus

PINIANVS
VRGAT
VT FIAT
PRESEB-
TER.

XX.

XXI.
S. AVE-
STINVS SE-
CVRGAT
INTER PO-
NIANVS
ET POF-
VRL.

XXII.
PROMI-
SIO IVRA-
TA A PI-
NANIO.

XXIII.

MELANIUS
AD HIPPO-
NE RECE-
DENS VE-
NIT TAGA-
LENSE.
Lag. ad.
p. 32.

XXIV.
SAVGV-
STINVS
AVOS HI-
PONENSIS
EXCVSAT.

XXV.

XXVI.
INTER A.
LYTVM ET
AVGVSTI-
NV M CON-
TENTIO.
d Aug. epif.
114.

XXVII.
MELANIE
SENIORIS
FILII OBI-
TVS IN A.
FRICA.

capimus nos Episcopi non vocibus populis, sed tamen a populo per bis-
nos fideles, ut nos quoque subscrivemus. At vobis copi subscrive-
famela Melana contraadice. Mihi at sum quae tam sensi, quasi pro-
miserem illam & iuracionem hanc non subscrivendo facere possemus
infelitem. Sed tamen obteneremus, ut se remansit mea non plena sub-
scratio: nec vobis nobis quisquam, ut subscrivemus, putat infalan-
dom, haec S. Augustinus.

Pintanus autem, quod quae per vim & merum pollici-
tus est, se obligatum minimè tenet probé scire, sequen-
tia die clam viri cum suis Tagalensem reuerteret. Quid
autem cum populus Hippomensis, cum rescriberet Augusti-
nus referat in eadem epistola ad Albimum alio scripto
significative: nam ait: Quia autem alio die postquam ipsam diffe-
xisse didicissent, facient motus, vel lingua hominum: quantum fa-
cilius arbitratus sum, facilius et velocius per communiorum innotescere ca-
ren. Quis qui itaque vobis contraria his, que narrata sunt, ferre narravit,
aut meritorum sunt fallitur, haec ipse.

Quod autem Albina litteris conquesta est et primum
adseritus Augustinus, quod ad iurandum Pinianum in-
duxit; quodque etiam illa suscipiat populum Hippo-
nensem amore illeculum pecuniae virum prudenter ibi
vindicare fatigis: cum ex iis ex obliquo Augustini summa
impetreretur, idem Augustinus cum pro le, tum pro populo
eadem epistola excusationem extinxerit, & inter alia il-
lud inculcat, se omni ciuem Tagalensem canderem viam ab
Hippomensi populo pauplum esse, non alia quidem ex ca-
se illis ad agendum impulsis, quam pietatis: ut quem vi-
tum frugi putarent, eundem prebyterum sibi ptefice-
rent. Sed tam ipsum andamus: Quoniam ergo inquit di-
cis hoc ei securius europeius appetere pecuniam? Primo quia ad pletem
que clamabat, omnino non pertinet. Secundum enim plebs Tagalensis de-
hui que confutat Ecclesia Tagalensi, non habent nisi eandem boni
operi refiri: si & Hippomeni & cuiuslibet alterius loci, vbi &
manuam iniquitas Domini praecpta fecisti, vel est in vicinum
factura. Non ergo populus, vt de tanto viro Ecclesia conjurari sue-
ardentissime flagitans suos pecuniarum querunt commodiam a vo-
bis, sed vestrum pecuniam contemptum dilexit in vobis. Nam si u-
delexerant, quod audierant, paucis agellulis paternis contem-
perit. Ad Dei liberam feritatem me fuisse conuersus: neque in hoc
moderatur Ecclesia Tagalensi, que carnali parva mercet: sed con-
tra illa clericationis mali non impotest, quando potuerint, habendam
inconferent, quanto flagitans in nostro Piniano amare potuerit tamen
cum manu braco caput est, tantus opes, tantam spem, tanta con-
seruione operat, tan atque calcat?

Ego quippe secundum multorum lassum comparantium scri-
ptos libri meritis, non diuinitas dignissima, sed ad diuinitas video veni-
fe. Vix enim vestigia particulae rei mea paterna exaltari poterit
in comparatione praeclarorum Ecclesiarum, que nunc ut Dominus exfil-
mor possidere, cum eis contra qui in Ecclesia Africana ad pres-
byteratum adsciti essent, fuerint prediuit: vnde subdit:
In qualibet autem maxime Africana Ecclesia, non nullus
non dico preceptor, sed Episcopus sit, comparatus primitu[m] opibus suis
etiam si animo dominantis erit, pauperius erit. Multo ergo li-
quidius & secerius in hoc amarit Christiana paupertas, in quo nu-
lerum amplius potest putari cupiditas. Hoc accedit animo
populi, hoc in illam violentius peruerstantius clavis erexit.
Non est ita[pi] cupido insipidus infiger accusans: sed magis bonum,
quod ipsi non habent, falsum in alia diligere sine crimen permittimus.
Hec & alia plura ad exclamacionem ingerit Augustinus.

Sed & quod Alypis, sicut Albina, idem sentiret de
Hippomensibus, eodem numerum amore pecuniae vim in-
ferte conatos esse Piniano, quodque ambo eiusdem senti-
tentia essent, nullus illi vigor prestitum iuramen-
tum viatique meru extortum: idem sanctus Augustinus
sicut ad ipsam, ita enim ad Alypium, aduersus haec copia
litteras dedit, quibus sanctus haec inter eos non li-
menum offensione fusile transfacta: sed cito charita-
minem absterit obductam ex eiusmodi alteratione rubi-
gineum.

Accidit autem, dum iudicem in Africa morantur, filium
Sanctoris Melanii vita sumi: quod vincum amissum
pignus ita mater indebet fleuit, ut magno exemplo fuerit
Christianae constantie. De qua summa cum laude rei spe-
ci.

ecator sanctus Augustinus ad Paulinum Nolanum Epi-
scopum scriptit. Non extat quidem epistola ipsa, sed ex
redditis ad eam eiusdem Paulini litteris, hanc omnia, ab
alii silentio obruta, perfecta fatis sunt. At enim Pauli-
nus ait: Quia docuisti me in spiritu veritate saluare * mode-
randi in ecclesia mortalia animi temperamentum, quo & illam
beatam matrem & aniam Melaniam flentem carnalem obtin-
ti filii, & acutum quidem fuit, non tamen siccò a maternis lachry-
mis dolore ridet, appellat Melaniam matrem & aniam, ma-
trem quidem respectu defuncti filii, aiunt respectu Mel-
anie neptis, sed pergit Paulinus: Cuius quidem modello &
egregiae lacrymas facit proprie & equalius anime eius spiritus al-
titus intellectus, & perfecte in Christo nomine, falsa virtus anima
forbitidine, cor maternum de corru[m] similitudine melius ex a quo
flata contemplatio es, vt primus pro naturali affectione per-
motus, deinde causa potiore complicantur, scilicet perficeret, non
tam illud inuicem, quod vincum filium conditio mortali defun-
ctionis in presenti ambo difficit, quoniam quid propriodium in sca-
laris vanitate praecedit, quia nec domus illam de cetera ad Senatoris di-
gnitatis ambitio, non iuxta sanctam rutorum suorum amaritiam co-
gitatione assumptionem, vt de conuersione gloria transiit ad gloriam ve-
rificationis, communem cum matre regnū coronamque captiu-
rus, si in hanc seculi matris exemplo faciem vige, & monasteriorum
Senatus præstabilit. Veritatem idem vir (vt ante aetate) ex
vero sanctitatis tua his operibus locupletatus abesse, vt mater
ne humilitatis nobilitatem si ueste non gessit, tamen mente prætu-
lerit.

Ita enim, secundum verbam Domini d. mitu[m] moribus fuit &
humilitate corde, vt non eminenter creditur intra in regnum Do-
mini: Quoniam sunt reliqua homini pacifica, & mansueti po-
bri terrarum, placentes Deo in regione viuorum. Nam certè & illud
Apostoli non solus & tamen mentis affectu, sed & consensu religio-
gia implenti offici: & cum effigie alvirum bimaculat in ordine
& horario college, non tamen ut gloria in terra alta sapient, sed &
Christi perfecti imitator, humilibus concentrit, & tota actione die
preferit, & communale perfrueret. Unde & semen eius potens in
terra statim est inter eos, quiescit & fortis nimis elevatus sunt:
vt etiam de beatissima familia ac domus eius visitatione, continet
bonum meritum renederet. Generatio inquit h[ab]et recolorum bendi-
cere: gloria non caducit, & diuina non lobentes in domo eius: do-
minus que edificatur in celo non labore ministrum, sed operum sancti-
tate. Sed celo plora de memoria tam dilecti mibi, quam deo[ni]
Christi bonum enarrare: cum & proficit litteris non panis super-
eo nrae[m] me repetam, & nihil postea de beata bimaculata matre &
andornata patre radice ramorum Melanio melius aut sancti[n]a pre-
dicare: quoniam sanctitas ruata eam profari & debet ut dignata est.
vt quicunque peccator immunda labia habens, nihil dignum loqui po-
tuerat, vt longinquaque a merita fidei eius, animaque virtutibus, tu-
telle vir Christi in Ecclesia veritatis, procurante in me
meum Deigrat, pariter dignus tam virilis in Christo ani-
ma prædicatur, qui & metem eius digna virtute firmatus (vt di-
xi) spiritu proprio conficeret, & mixtam cum virtute pietatis elo-
quo pignore laudari, haecen Paulinus de Melania orbatu[m].

c. App. du-
cunt epif.
249.
* feruare.

XXVIII.
d Mat. 1,1.
MELANIE
SENIORIS
FILII LAV-
DES.
Rom. 11.

Psal. 36
2 Psal. 41.
3 Psal. 11.

MELANIE
PATER
MELANIE
SENIORIS.

XXIX.
DE FILIIS
SENIORIS
MELANIE
EIVSQUE
OPTIMO
VINE.
Hieron.
19,21.
2 Paul. ad
cor. epif.
3 Pallad. in
Lugub.

MELANIE
SENIOR.
CATHOLI-
CA REDDI-
TA.

mento esse, ipsam maculas illas, que ex patroclio Origens errorum inhererant, penitus dilunis, postquam iam illos Romae ab Anafasio Papa & Italie Episcopi porti Consilio damnari conseruit. Ceterum cum ut dictum est ipsa Melania Senior, quam cunctus orbat filio nauigaverit Hierosolymam; qui remanerunt Pinianus & socij, effemorati in Africa, in Actis Melanias Iunioris traduntur. Inde vero eodem profectos esse Alexandriam, ac postea Hierosolymam conciliisse, liquet. Melania autem Senior (inquit Palladius) cum Hierosolymam peruenisset, intra quadraginta dies ex hac vita migravit, & (ut pareat credere) iam ante reconciliata sancto Hieronymo; qui ibi & peregrinationis eius sociis & consanguineis familiarissime viuis esse videtur, ut ex eius ad Augustinum epistola a intelligi potest.

*a. Hieron. e
p. 15. 79.*

Ex his omnibus, que de horum ab Urbe difessione, bonorumque ipsorum, que in Italia erant, distractione, & in pauperes crogatione dicta sunt; queue de Paulino, Pammachio, Paula, Fabiola, & aliis, quos confort locupletissime crogatis in pauperes patrimonia, superiori sunt narratae; plane diuino impellente Spiritu id fecile, accidisse videtur est, non secus ac Hierosolymam primis illis Christi fidem sectantibus contigit, qui anteuententes aquam illam bonorum incurabilem venire excidi ciuitatis, vendentes omnia sua bona illorum premium ad pescatores apostoloum magna alacritate spontanei afferabant. vt plane illud Dauidicum de iustis occidere digne licet: *Debet huiusmodi et significationem, ut fugient a facie iusti, ut liberentur dilecti eis, nam ad fugam præsumunt cum bonis diuinis Spiritus compulit: cum tamen quos cinxit obfusio, ille et Dei protegente manu, expugnata Urbe, barbaricus furor illatos abire fuerit, otium bonorum sint passi inquietum.*

XXXI.
AVGVSTI-
NVS CON-
TEMPTOR
DECVNDA

*c. Aug. 9. e
p. 15. 23.*

*4. Post illa
v. 1. Aug.
c. 23. 24.*

c. 2. Cor. 9.

Sed iam ad Augustinum recurrat oratio, quem pecunie cupiditas vna cum suis a sanctis etiam in sufficiencia adductum, marentem relinquimus. Prater illa enim que ipse rum ad Albini, rum etiam ad Alyphum in suis suorumque excommunicationibus scripsit; quam procul abhoruerit, ut locupletare Ecclesiam suam vel leui scandalo exoptaret; acce que idem ipse alio occasione eidem Alypi litteris significavit, dum pluribus agit de non acceptiendis bonis illorum, qui ex tempore ad religionem vi tamque monasticam convertuntur; ne obrestandi darent occasio, nihil prater lucrum in receptione & conseruacione viros Ecclesiaticos atempari, qua quidem ex parte antecellulique Augustini Alypi apparet, quod dimidium bonorum iste suadet accipiendo. Sed videamus, que de eodem S. Augustino ad hac spectantia Possidius habebat d: *Pasperum (inquit) semper membra erat, eaque inde ergo abinde, unde & sibi sibi quoque omnibus feci habitantibus ergo abinde, los ell, vel excedentibus posse sicut non Ecclesia, vel etiam ex oblatione Fidelium. Et domini foris, ut sollet) de posse vobis ipsi mundi clericis fieret, aliquatenus plebem Dei, male se ex collationibz pluri Dei vivere, quam illarum posse sicut curam vel gubernacionem pati: & paratus se illa credere: ut eo modo omnes Dei servi & ministri viverent, quo in veteri Testamento legatur, alteri deferuntur de eodem & participari. Sed nunquam id lati suscipere volunt.*

Donus Ecclesie carum, omnipotens substantiam ad rite valentioribus clericis delegabat & credebat: nonquam claram, nonquam annulum in manu habent: sed ab eisdem donum proprieitatem cum & accepta & ergo nota habentur, que anno completo eadem recipiantur: quo factum quantum acceptum: quantumque dispensatum suum est: vel quicquid indispensatum: vel dispensandum remanserit: & in multis titulis magis illius proprii donum sicutum sequens: quam probatum manifestacione cognoscunt. Donum vero vel agrum seu villam nonquam emere voluit. Verum si forte Ecclesia a quicunque fronte tale aliquid vel donaretur, vel titulus legate dimitteretur, non respubat: sed sibi subebat. Nam & aliquas eam hereditates recipi afferuntur: non quia pauperibus inutilis esse possent: sed quoniam ipsam & eum esse videlicit: ut a matruoribus vel parentibus, vel affinis magis possidentur: quibus ab eis deficiens dimittere noluerit. Quidam etiam ex honoratis Hippomenum, apud Carthaginem vi-

uens, Ecclesie Hippomeni possessionem donare voluit: & confessus tabulari, sibi infrastructe recte, utro eidem sancta memoria Augustino misit: causa ita oblationem libenter accepit: congratulans ei, quod alterne sua membra esset saluta. Verum post aliquos annos, nobis forte cum eodem communis constituta, ecce ille donator litteras per filium mittens, rogauit: ut ille oblationem tabula suo filio reddenter, pauperibus vero crogando directe solidos cantum. Quod ille sanctius cognatus, ingenuam hominem vel sine fine donationem, vel eam de bono opere panitatur. & quanto portat, in illius se incrementationem & correctionem. Et tabula quas ille sponte miserat, nec desiderat, nec ex anima: confessum redditus: pecuniamque illam reprobavit, atque scriptis eundem sicut oportuit, & arguit: & carpit, admonens, ut de sua foundatione, vel iniunctio eam panitatur humiliare Deo satiatur, ne cum tam grani delicto de scalo exeat, haec offidius.

Ceterum tantum abfuit, ut in hanc ipsam diem Augustinus suspicione faltem in crimen adductus eis amoris pecunie nomine: ut contra potius aduersus eum fuerit declamat, quod defunctorum hereditates minus fulciperit, quod dicentur inde euenerit, ut Fideles rethacherent, quo minus Ecclesiam heredem infisterent, idque in detrimentum pauperum verti, cuius rei cuila quis eidem fuit siam pro concione palam parare defensionem, cum hoc inter alia locutus est f: *Quicunque vult, exhortato filio, heredem facere Ecclesiam, querat alterum, qui successus, non Augustinianus: immo D. & o proprio, neminem innuat, cum & ad sui etiam excusationem exemplum adducit, id se agere Aurelii Carthaginensis Episcopi initiatione, quod & a ceteris Episcopis ageretur. Subdit enim:*

Quam laudabile factum sancti & venerandi Episcopi Aurelii Carthaginensis: quandoque impletis eos omnes, qui scirent, laudibus Dei: quendam enim cum filios non haberet, neque speraret, res ipsa omnes, retento sibi vestitu, donauit Ecclesie, nati sunt ei filii: & reddidit Episcopus nec optimanti, que ille donauerat. In potestate habebat Episcopus non redire: sed tunc foris, non tunc non. Sancti etiam hoc noverit charitas vestra, discere me fratris meis, qui mecum manent: ut quicunque habet aliquid: aut vendat & erget, aut donet & communice illud fratris: & hunc scipie de his, qui a te recepti essent in consortium fratrum, quo quidem ferme, & sequenti codem argumento conscripto quam remouimus estet factus Augustinus phalangitis, perspicuum certiusque demonstrat exemplis: ut appareat, quam iniuste ob Pinianum retentum inuidiam atq; calumniam paulis fuerit. Ita quidem in his, quae spectant ad bonorum acquisitionem. Quod vero ad ergo rationem pertinet, ita munificus atque profulus fuit, ut cum deculent erogandis pecunie, Ecclesie vala frangi atq; conflaci uberes, prestitumque corum in vnum distrahent et indigentiam: quod Possidius h certa fide confirmat, qui & quomodo erga luos languine coniunctos se gessent, ita narrat: Ne vos confamguineos, vel in proposito vel extra confitimus, in sua vita & morte vngi more tractamus. Quibus, dum adhuc superesse, id sicut opus fuit, quod & ceteri erant: non ut duntur haberent, sed vt aut non sint iniungent. Ceterum audi aurum de auro, tanto magistro dignam lalentiam k: Non est (inquit) Episcopi servare aurum, & reverentur se mendicantes manum, hincq; par illa lanca & Ambrosij l, quae dicit: Aurum Ecclesia habet, non vt seruet, sed vt ergerit.

Ad postremum autem, ut ad totam hanc pro excusatione & laudatione Augustini narrationem, corollarium apponamus, acce eiusdem de auri continetum dignum exemplum m: Leporus quidam fuit nobilitate facultate conspicuus & prædios, comparandus in pluribus Pinianis. Hic ita omnia dimittere cupiens, & pauper cum Christi pauperibus Augustini fratribus Deo leuitate, non ante eum recepit Augustinus, quam erogatis omnibus bovis egenum proflus redditum videbit, cui & inferat, ut de duntur erigeret monasterium, necnon xenodochium, & basilicam martyrium. Sed audi ipsum: Ego (inquit) illi in iugis, ego tuus, nempe ut monasterium erigeret, & xenodochium. Obtemperans multo liberaliter, & sicut videtur operatus est, quemodo etiam meo iussu baptizatus ad Obo martyrum fabrica-

uit.

*b. Possidius.
v. 1. Aug.
cap. 24.
I. possid.
cap. 25.
IRGA
CONSA-
GYNEOS
QUALITAT
SEGERIAE
DEBENT E-
PISCOPI
L. Aug.
item 4. 6. 4
de duntur.
I. Amb. de
offic. 1. cap.
2.
XXXV.
m. Aug.
serm. 3. de
dum 7.
DE LEP-
RIO VIRO
NOBILIAC
DIVITI.*

*XXXIII.
RECVSAT
AVGVSTI-
NVS OSRA
TASILE-
REDITA-
TES.*

*Aug.
serm. 49. de
incur.*

*XXXIV.
AVRILII
EPISCOPI
CARTHA-
GINENS.
DIGNYM
EXEM-
PLVM.*

*Aug.
serm. 10. de
duntur.*

nt. Sunt hili martyres passi Tarisi, quorum corpora auctoribus redempta atque Hippontem translata fuerant, quorum memoria in tabulis Ecclesie Catholica visus. Sed quod ad hunc opulentum & nobilem Leporium spectat cooptatum inter clericos Augustini; hunc illum putamus, qui ob claritatem nominis cum sanctitate coniunctam post Autelium allumpsum est ad prefecuram Ecclesie Carthaginensis: de quo lato loco dicti sunt. Sed ad corollarium appendicem adungamus, que & temporis huic, quo interius Romani timebatur Imperii, valde congruit.

Erenim abs Augustinus, cum audiret suos Hippontes ob ingreditum malorum metum in ergo ratione clemensiam refugisse, scripta epistola eos in redactavit: *Nunc etiam ei multis, quod morem vestram de vestituus peripetias facit: ad quam misericordiam, cum praesentis exhorto, vos exhortatio sum, & nunc exhorto, ne vos vintatis & pigros faciat contraria bruis mundi, cui talia videntur accidere, quanta Dominum & Redemptor noster, qui mentiri non potest, ventura predixit. Non solum ergo non debet manu facere opera misericordiae, sed etiam decreti amplius quam solet.* Sic enim ad loca munitionis Augustinus resurgit, qui ratiocinio dominus vident contra pietatis immurem: *Si corda Christianorum quanto magis sentiantur mundi huius ruinam, crebrocentrum tribulationis proponatur, tanto magis debent bona, qua in terra recedere desiderant, in hexagono celestis impigra celeritate transire: vi si aliquis humana eis acciditur, gaudet quod de loco ruinoso emigravit: si autem nihil taliter faciat, non contristetur, quia quotidie invicti, immortali domino, ad quem venturus est, bona propria comendatur.* hec Augustinus, his quidem temporibus, quibus Vrbis & Orbis excidium timeretur, accommodata scribit ad suos.

Hoc eodem anno, isdem Confusibus tradit Caffiodorus b. Wandalos Hispanias occupasse, quod & S. Profer & aequo confirmat. Hos enim introduxit esse in Hispanias a Constantino tyranico per Cosmanteum filium aduersus Dardum & Verrianum fratres, cognatos Honorij Imperatoris, qui Hispanias tutabatur, Orosius tradidit. Quibus occisis, in primum date sunt barbaris Hispanias deprandenda. Per quos barbari parvula fuisse claudit Pyrenei reliquias barbaris, qui in Gallis erant, idem Orosius testatur, homo Hispanus res patras non ignorans. Prater Wandalos Alanos quoque, necnon Sacros in Hispanias ingrediens esse, Iudorius affirmat. Hi vero sic inter Hispanias partim sunt: Alani Lusitaniam & Carthaginem promiscuas: Wandalus autem, cognominatis Siling, Baeticam pertinet. Hispani vero per ciuitates & castella refulsi barbaris dominatibus se subiungunt. In Hispania Guadericus primus Rex Wandalorum incessus, regnans in Galicia partibus annis sexdecim. Quomodo vero idem ob via Ecclesias miserabilis obitu diem clausit extremum, suo loco dicimus.

Quam autem graue dispendium passa sint Hispaniarum Ecclesiae ex huiusmodi incertitudinibus, accipe ex verbis illis sancti Augustini ad Honoretum confidem, multum Episcopo harum perfectionum tempore fugacium esset, vbi post alia: *Non enim quisquam est, qui dicit, in istis annis inuenire oportere, nisi iam non fuerint, quibus neceesse sit migrare.* Ita quidam sancti Episcopi de Hispania profugaverunt, prae pluvia partitione sua lepros, partim percepitos, partim subfusione consumpti, partim captiuitate dispersi. Sed multo plus, illa mensuris, propter quos manenerent, sub eundem periculis densitate manerant. Et si aliqui deseruerint plebes, ita: hoc est, quod dicimus fieri non debere: neque enim tales docti auctoritate divina, sed humano timore decepti, vel timore sunt victi, hec Augustinus.

Sed unde de calice ire Dei Hispani infelicissime potari intererunt? audi Saluanum Massilienensem, eiusdem etatis, haecque pro oculis habentem, Episcopum. Ipse enim pluribus prosecutus Gallorum sceleris, quibus quinam in le concitarent indignationem, itox hinc de Hispanis f: *Quid Hispanias? nomine vel edent, vel maior forsan via perdiderant? quae quidem celestis tri etiam si ab aliis quibuslibet barbaris trahidisset, digna tamen flagitorum tormenta tolerauerunt.*

Annal. Eccl. Tom. 5.

paratus impetravit. Sed accepta hoc ad manifestandum illi impudentie damnum suum, ut VV. andalusi portosimum, id est, pacifici barbaris trahenderentur. Depreciter in illa Hispanorum captiuitate Dei offendere volunt, galatianis & obsecrari libidinem, & disperges castritatem, cum & VV. andalusi ob solam maximam pudicitiam subnegaret.

Quid enim? Numquid non erant in omni re terrarum barbari fortiores, quibus Hispani tradenter? nulli ab eis que diuiso, immo (ni fallor) omnes: sed ideo informisimus hisibzus castra tradidit, ut offenseret felices, non vires violere, sed cauta, neq; nos tunc ignoramus quorundam hisibzus fortitudine obrui, sed sola virtutum nostrorum imputarite superari. ut vere in nos venerit dictum illud, quo ait: Secundum immunditas stas & secundum iniquitates satis feci illi, & aucter faciem meam ab eis. Ecce, inferius vero: *Quid inquit? prodebet nōs praerogativa illi, religio nominis potest?* quod nos Catholicos esse dicimus: quod Fideles esse videntur, quod Gotos ac VV. andalusi heretics nominis comprehensione despiciunt, cum ipsi heretica primitate visimus? Ita spicilegium nōs dictio illud: quod inde in legi subuentis dixit sermo domini: *Quomodo dicitis? Sapientes sani, & lex Domini nobiscum est? Nolite inquit confidere in verbis meis, dicens: Tempilam Domini, templum Domini, templum Domini. Quoniam si beneficioris via restras & flua vestras, & aduenia & papilo & vidue non feceritis columbam, neque sanguinem inimicorum effuderitis, in loco hoc habebitis vobis sicut, in loco isto a secundo regno in seculum. Quia vitis offenduntur, quod sisita non faciunt, superflua nobis Catholicis nominis praesumptione glandularum.* hec Saluanus, qui prosequitur ita pluribus.

IESV CHRISTI

Annus 410.

INNOCENTII PAP. HONOR. IMP. THEOD. 3.

Annus 9.

CHRISTI annus quadringentesimus decimus, fuit nefissimus Vrbis, vnius tandem Varanes * legitimo Consulatu in Oriente creati, Fattis adscriptus haberunt. Roma enim obsecro repenta, immensaque eidem excidium, ab alterius Confusis creatione Honorum Imperatorum dimouerunt, licet tyrannus Terrullum spurius creauerit Confusilem. Infelix quidem Deus hac quoque ex parte superstitionem exscitata in Romanum populum vindicauit, qui in aufcipiendo nouis Confusibus anno reuocarent superflitionem maiorum: nam de his Saluanus b: *Quid entra? Numquid non Confusibus & pille alibus Gentilium sacrilegiorum more pascuntur, & volantis penne anguis quarnuntur, ac penes omnia sunt, quae etiam quondam Pagani veteres finita atque irridenda discerunt?* ut inter alios Tullius de Divinatione: *Et cum haec omnia ipsi agant, qui annis nomina tribuntur, & a quibus & cum ipsi exoriantur: credimus nobis bene annis posse procedere, qui a celo tabula ordinantur?* Atque etiam sunt: haec propter Confusiles tantum sunt, ita illos iactant inservient, propter quos sunt. Illud ejus etiam summum & grauissimum, quod diuina consilia publico agantur, bonae pacis nostrorum fit etiam omnium, ac si ex singulis binis inaugarentur, prope est, ut in omni mundo nulla euadat, hec Saluanus. Quibus plane profanis ritibus hanc caruit praefens annus, cum Attalus tripli fuit nomen Augusti, mox Confusilem creauit Terrullum Gentilem hominem, cuius meminit Zofimus i. Portu Terrulli Confusile nomen eti a Fattis abieciunt, quod a tyranico esset Confusulus spurius illi collatus. Qualis autem hic nouus Confusil, quanto tumore procellerunt, Orosius audi k. Umbriatius (inquit) Confusil Terrullus an si illi in Cœlio dicere: *Loguar vobis, patres confusipri, Confusil & Pontifex, quorum alterum tenet, alterum spero. Separans ab eo, qui non habebat spem, & maledicit us viro, quia sicut sicut posuerat in homine. Id enim ipsi male pasti pulli, vel alates sunt adiungit: volantes. Vides ergo vel ex his suis temporis flatum Vrbis.*

O 3 Sed

CVR. TRA-
DITI
VVANDA-
LIS HISPA-
NL.

I.
Varani
Varani
CONSULES
ANNI HV-
IVS ABOLI-
TI.

h Saluanus.
derello ta-
dicio L. 6.

TERTULLI
CONSILA-
TVS SPV-
RVS.
i Zofim. L. 6.

i Oros. lib. 7.
cap. 42.